

AIKUISKASVATUS

The Finnish Journal of Adult Education

Vol. 14, 1/94

ISSN 0358-6197

Summary

Eskola Jari & Weckroth Klaus 1994. Puhetta harrastuksesta

— avoin korkeakouluopiskelu opiskelijoiden kuvaamana.

— Tutkimusprojektissamme olemme kiinnostuneita avoimesta korkeakouluopiskelusta jokapäiväisen elämän osana: miten opiskelu nivelletään muuhun elämään ja minkälainen merkitys sillä on? Haastatteluvamme ovat opiskelleet useita vuosia avoimessa korkeakoulussa. Metodisena kokeiluna artikkelissa esitellään erilaisia tapoja käyttää haastattelusitaatteja.

Opiskelun merkitys näyttää muuttuvan opiskelun myötä, se valtaa alaa yhä enemmän. Ulkokohtaista muutosta opiskelussa ei tapahdu, mutta sisäinen kyläkin; tutkinto (ja sen mahdollistama ammatinvaihto) tulee (salaiseksi) tavoitteeksi tai ainakin haaveeksi.

Opiskelu on merkityksellistä ennen kaikkea oman itsen kannalta. Haastattelemillemme opiskelijoille opiskelu avoimessa korkeakoulussa on mielenkiintoinen ja antoisa, mutta myös vaativa harrastus, joka vaatii järjestelyjä ja soveltamista, muista elämäntilanteista tinkimistä ollen siten järjestelykysymys.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Manninen Jyri 1994. Akateemisten työttömien elämäntilanne — löytyisikö siitä lähtökohta työvoimakoulutukselle?

— Tutkimus akateemisten työttömien elämäntilanteista pyrki ottamaan huomioon inhimillisen käytäytymisen monimutkaisuuden sekä keskiarvokuvausten asemasta yksilölliset erot. Dynaamisen käsitteanalyysimenetelmän (DCA) avulla rakennettiin yksilöllisten elämäntilanteiden ja muutosprosessien kuvaukseen soveltuva analyysimenetelmä. Elämäntilanteissa vaikuttavia tekijöitä kuvattiin kymmenen käsitteen avulla: taloudellinen tila, fyysinen terveydentila, työttömyyden jatkumisen aiheuttama uhkakokemus, henkinen hyvinvointi, emotionaaliset selviytymiskeinot, ongelmakeskeiset (työttömyystilanteesta ulospyrkivät) selviytymiskeinot, omien asioiden hallintaan liittyvä ulkoinen kontrolli sekä mahdollisuudet.

Työttömät akateemiset ryhmittyyvät vuorostaan ongelmattomiin, muutostilassa oleviin, aktiivisiin, ongelmallisiin ja passivoituneisiin.

Artikkelissa käsitellään niitä haasteita, joita tutki-

Eskola Jari & Weckroth Klaus 1994. Talk about pastimes

— Open University studies as described by students.

— In our research project we are interested in Open University studies as part of everyday life: how can studies be linked to the rest of the day's activities and what significance do they possess? The people we interviewed have several years of Open University studies behind them. As an experiment in methodology, we describe different ways of using interview quotes.

The importance of study seems to undergo changes as study progresses — it becomes increasingly wider in scope. External changes do not take place in study, but internal changes certainly do; the diploma or degree (and the possibility it offers of changing one's profession) becomes the (secret) goal or at least a dream.

First and foremost, study gains significance for the person him/herself. The students we interviewed felt that studying at Open University was interesting and fruitful; it was also a challenging pastime and required organising and adapting, doing without some things.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Manninen Jyri 1994. The life situation of the academically trained jobless — does it represent a starting point for job-creation training?

— This study on the life situation of the academically trained jobless strove to take into account the complexity of human behaviour and individual differences instead of average descriptions. Dynamic concept analysis (DCA) was used in constructing an analysis method suitable for describing personal life situations and processes of change. The factors influencing life situations were described using ten concepts: economic state, physical state of health, threat experience caused by continuation of state of being unemployed, mental state of wellbeing, emotional means of survival, problem-centred means of survival (striving to break out of the state of being unemployed), external control connected to managing one's own affairs, and possibilities.

Out-of-work academic persons were grouped into those without problems, those in a state of transition, active ones, those with problems, and passive ones.

Artikkelissa käsitellään niitä haasteita, joita tutkimukset tulokset tuovat aikuiskoulutukselle, samoin kuin työttömyyteen liittyvissä asenteissa tarvittavia muutoksia.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Repo-Kaarento Saara 1994. Yhteistoiminnallisen oppimisen teoreettista taustaa.

— Artikkelissa käsitellään yhteistoiminnallisen oppimisen menetelmän teoreettista ja historiallista taustaa ja erityisesti sen sosiaalipsykologisia yhteyksiä. Yhteistoiminnallisella oppimisella käsitetään lähinnä amerikkalaisten David ja Roger Johnsonin kehittämää menetelmää, jossa opettaja rakentaa oppimistapahtuman siten, että oppilaiden välille syntyy positiivinen riippuvuus. Opiskelu tapahtuu pääasiallisesti 2–4 hengen ryhmässä ja opettaja toimii lähinnä oppimisen ohjaajan roolissa. Menetelmä pohjautuu amerikkalaisen sosiaalipsykologi Morton Deutschin teoriaan sosiaalisesta riippuvuudesta (social interdependence). Deutsch puolestaan on työskennellyt sosiaalipsykologian klassikoksi luokitellun Kurt Lewinin 1940-luvulla perustamassa ns. ryhmädynamiikan tutkimuksen koulukunnassa. Sosiaalista riippuvuutta on Deutschin mukaan kahdenlaista: positiivista ja negatiivista. Jos yksilöiden tavoitteet ovat positiivisesti riippuvaisia toisistaan, ryhmän työskentelyä sävyttää yhteistoiminta. Jos taas yksilöt ovat negatiivisesti riippuvaisia toisistaan, kilpailu yksilöiden välillä korostuu. Yksilöllisesti työskennellessään ihmisten välillä ei ole riippuvuutta, he ovat itsenäisiä, mutta yksin. Lopuksi pohditaan, mitä yhteistoiminnallisen oppimisen soveltaminen vaatii opettajalta.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Stachon, Kari 1994. Asiantuntijaorganisaation täytyy selvittää suhteensa tietotekniikkaan.

— Tietotekniikan käyttöönotto on merkinnyt murrosta työpaikoilla. Tämä merkitsee koulutusvaatimuksia sekä yksittäisille työntekijöille että organisaation johdolle. Tietotekniikan käyttö voi olla sekä hallittua että hallitsematonta, yksi apuneuvo hallitun muutokseen on koulutus. Koulutusta ei voi järjestää tiedostamatta organisaation päämääriä ja sisäistä rakennetta. Tavoitteena tulee olla reflektiivinen, asiantuntijanomainen organisaatio, jossa organisaation tosiasiallinen tehokkuus ylittäisi muodolliset toimintatavat.

Asiasanat: Asiantuntijaorganisaatio, reflektiivisyys, reflektiivinen työorganisaatio, tietotekniikka, tietotekniikan koulutus.

Aikuiskasvatus 1/1994.

The article addresses the challenges that the results of the study present to adult education; it also points to the changes that are necessary in attitudes towards being unemployed.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Repo-Kaarento, Saara 1994. Theoretical background to cooperational learning.

— The article deals with the theoretical and historical background to cooperational learning, especially its socio-psychological connections. The term cooperational learning is usually applied to the method developed by the Americans David and Roger Johnson in which the teacher constructs a learning situation in such a way that positive interdependencies are formed between the learners. Learning takes place mainly in groups of 2–4 persons with the teacher's function being mainly that of a study guide. The method is based on the theory of social interdependence developed by the American social psychologist Morton Deutsch. Earlier, Deutsch was a member of what may be called the group dynamics school of research established in the 1940s by Kurt Lewin, the grand old man of social psychology. According to Morton Deutsch, there are two kinds of social interdependence: positive and negative. If the goals of the members of the group exhibit positive interdependence, then the group's functioning is characterised by cooperation. If, on the other hand, the interdependencies between the individuals are negative, then competition between individuals becomes emphasised. When people work as individuals there is no interdependence between them, they are independent, but alone. Finally, the author considers what is required of the teacher in applying cooperational learning.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Stachon, Kari 1994. Expert organisations must take a stand to information technology.

— The introduction of information technology has brought about an age of transition in working places professional lives. This results in an increasing demand on training and educating both individual workers and the management of the organisation. The use of computer technology can be either in control or out of control. Training provides a tool for managing the change. The proper training cannot be arranged without an understanding of the goals and the internal structure of the organisation. We should aim at a reflective expert organisation which allows the real life efficiency to exceed any formal lines of action.

Key words: expert organisation, reflectivity, reflective work organisation, information technology, adult education on information technology.

Aikuiskasvatus 1/1994.

Suoranta, Juha 1994. Osallistumistutkimuksen metodologiaa purkamassa.

— Artikkelissa tarkastellaan Cyril Houlen klassisen osallistumistutkimuksen, *The Inquiring Mind*, metodologisia lähtökohtia. Lähtökohtana on se havainto, että toisin kuin Houlen metodologiset ratkaisut, tutkimuksen tulokset ovat saavuttaneet huomattavaa kuuluisuutta. Tutkimuksen menetelmälliset ratkaisut ovat saaneet osakseen paljolti ansaitsematontakin kritiikkiä. Kohdettaan tavoittamaton kritiikki on johnutun siitä, että Houlen tutkimuksen metodologista perustaa ei ole joko tunnettu tai tunnustettu. Artikkelissa pyritään osoittamaan, että kvalitatiivinen tutkimustraditio, omine tapoineen tuottaa tieteellistä tietoa, on Houlen tutkimuksen luonnollinen perusta. Houlen tutkimuksessa on osin näkyvästi, osin näkymättömästi läsnä ainakin kuusi kvalitatiiviselle tutkimukselle ominaisia piirrettä. Artikkelissa eritellään näitä piirteitä ja suhteutetaan ne kvalitatiivisesta tutkimuksesta ennen Houlen tutkimusta käytyyn keskusteluun.

Aikuiskasvatus 1/94.

Suoranta, Juha 1994. Deconstructing the methodology of participation research.

— The article examines the methodological basics of Cyril Houle's classical study concerning adult participation, *The Inquiring Mind*. Point of departure is a perception that unlike Houle's typology of different orientations towards participation his methodological approach is largely unknown. Furthermore the methodology has sometimes been under unmerited criticism. Largely this has been due to the fact that Houle's methodology has not been known or its value admitted. Thus the aim of this article is to show that the relevant basis of Houle's study is qualitative research tradition. In the study there is at least six characteristic features of qualitative research. These features are analyzed and proportioned to debate concerning qualitative methodology previous to Houle's study.

The Finnish Journal of Adult Education 1/94.

KIRJOITTAJAT

Eklund Kari, johtaja, Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskus, työpsykologian dosentti Helsingin ja Joensuun yliopistoissa

Eskola Jari, YL, tutkimusassistentti (Suomen Akatemia), sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos, Tampereen yliopisto

Hämäläinen Kauko, Aikuiskasvatuksen päätoimittaja, Helsingin yliopiston Vantaan täydennyskoulutuslaitoksen johtaja

Jääskä Pertti, FM, rehtori, Suolahden työväenopisto

Kauppi Antti, erikoistutkija, Suomen Liikemiesten Kauppaopisto

Luutonen Marketta, toiminnanjohtaja, Käsi- ja taideteollisuusliitto

Manninen Jyri, assistentti, kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

Repo-Kaarento Saara, sosiaalipsykologi (VTK), yhteiskunnallisten aineiden johtava opettaja Espoon kaupungin työväenopistossa

Schrey-Niemenmaa Katarina, KOLA-projektin koordinaattori, koulutuspoliittisen osaston päällikkö, Tekniikan Akateemisten Liitto (ent. Suomen Teknillinen Seura)

Stachon Kari, kasvatustieteiden kandidaatti, atk-suunnittelija, Tampere

Suoranta Juha, yliassistentti, Lapin yliopisto

Tuomisto Jukka, vt. professori, kasvatustieteen laitos, Tampereen yliopisto

Varmola Tapio, Tampereen yliopiston Täydennyskoulutuskeskus, Seinäjoki

Weckroth Klaus, YTT, yliassistentti, sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos, Tampereen yliopisto